

Tjänsteutlåtande

Kommunstyrelsens kontor
Datum 2020-09-02
Dnr

Till Kommunstyrelsen

Information skolchefernas sammanfattande analys av verksamheternas systematiska kvalitetsarbete läsåret 2019-2020

Beslutsförslag

Produktionsutskottet noterar informationen

Bakgrund

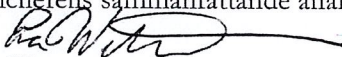
Skollagens 4 Kap 3§ Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. En del i det arbetet är att produktionsutskottet informeras om skolchefernas sammanfattande analyser av verksamheternas systematiska kvalitetsarbete 2019-2020.

Förvaltningens slutsatser

Se prioriterade utvecklingsområde för respektive verksamhetsområde i bilagorna.

Bilagor

Skolchefens sammanfattande analys, förskola
Skolchefens sammanfattande analys, grundskola, fritidshem, grundsärskola
Skolchefens sammanfattande analys, gymnasium
Skolchefens sammanfattande analys, komvux

Eva Wetterstrand

Produktionsdirektör

Sara Salminen
Nämndsekreterare

Österåkers kommun

Datum: 20200716

Produktionsförvaltningen
Ann Bisenius

Verksamhetschefens analys av fritidsgårdarnas systematiska kvalitetsarbete

Den information och data som utgjort underlag för denna sammanfattande analys bygger på olika delar.

- Verksamhetschefens månatliga avstämningssamtal med enhetschefen
- De processer som sker på chefsmöten för rektorer/enhetschefer
- Enhetschefens uppföljning och analys.
- Medarbetarsamtal
- Nuläget i verktyget Stratsys
- Enhetens systematiska kvalitetsarbete
- De politiska målbildningarna

Uppdraget samt verksamhetens innehåll

Bedriva verksamhet inom fritidsgårdar samt fältgruppen enligt tilldelad budget på uppdrag av Kultur och Fritidsnämnden. Fritidsgårdsverksamheten är fördelad på fyra lokala gårdar.

Fritidsgårdsverksamhetens målgrupp är ungdomar 13-18 år. Den öppna verksamheten ska ske under fria former för att underlätta och ge utrymme till ungas möten och aktiviteter. Verksamheten är frivillig och öppen för alla.

Verksamheten ska ha sin grund i ungas intressen, behov och drivkrafter och bygga på ett främjande och inkluderande förhållningssätt där de unga blir sedda och bekräftade på ett positivt sätt.

- Fritidsgårdarna ska vara väl fungerande mötesplatser för ungdomar.
- Tillgängligheten ska vara hög utifrån ungas önskemål och behov.
- Möjlighet till medskapande och inflytande på ungas villkor ska finnas.
- Unga ska uppleva trygghet och få ett respektfullt bemötande i verksamheten.

Fältgruppen ingår i enheten och arbetar uppsökande utifrån ett fritidsperspektiv. I gruppens arbete ingår att samverka med skola, föreningsliv och övriga samhällsaktörer. Gruppen arbetar utefter ett främjande perspektiv.

Mål som följs upp på enhetsnivå

Trygghet

Inflytande

Tillgänglighet

Antal besök

Antal unika besök

Antalet flickor/pojkar

Prioriterade områden

Tryggheten, tillgängligheten och inflytande.

Uppföljningen på dessa områden sker genom en årlig kvalitetsenkät till ungdomar som besöker verksamheterna.

Styrtal som fokuserats i år är tryggheten (98 % ska känna sig trygga verksamheten).

Nuläge

Ungdomarna är nöjda till 72 %. Efterfrågar mer öppet kvällar och senare öppettider. När det gäller tillgängligheten är besökare nöjda till 72 % .I dagsläget erbjuds lokaler som är ändamålsenliga för verksamheten. Besökarnas möjlighet till inflytande och påverkan är inte något som mäts idag.

Personal

Enheten består av 24 medarbetare, 22,26 heltidstjänster fördelat på 5 verksamheter. Bergagården, Tråsättragården, Solskiftesgården, Ljusterögården samt Fältgruppen.

Besökare

Målgruppen är ungdomar 13-18 år (åk 7 – 18 år).

104 436 besök varav 1403 är unika. Det utgör 36 % av målgruppen. Resultatet är för 2019.

Första delen av 2020 har en minskning av besök uppmätts som kan härledas till Covid-19.

Ekonomi

Tilldelad budget av Kultur och Fritidsnämnden 13 028. Enheten har en budget i balans.

Övrigt

Fältgruppen bedriver socialt uppsökande verksamhet riktad mot målgruppen 10-18 år.

I dagsläget arbetar en fritidsledare i fältgruppen 50 % med det kommunövergripande Toleransprojektet.

Fritidsgårdsenheten samarbetar med Film i Österåker. På Bergagården sker utlåning av filmteknik.

Enheten är HBTQ certifierad och kommer att förnya sitt certifikat under hösten 2020.

Fritidsgårdsenheten ingår i organisationen Kunskapscentrum för Fritidsledarskap som är ett regionalt samarbete med kommuner och stadsdelar i Stockholms län.

Resultat för hösttermin 2019 och vårtermin 2020

- Enhetschefen leder verksamhetens arbete och har personalens förtroende, goda resultat på medarbetarundersökningen stärker detta tillsammans med att inga ärenden flyttas upp till nivå verksamhetschef.
- Enhetschefen har totalansvar för planering av verksamheten, utbildning, ekonomi, personal och arbetsmiljö. Hon har skapat en tydlig organisation för medarbetarnas inflytande och ansvar i verksamheten vilket omfattar möjlighet att påverka arbetsschema, inget ensamarbete kvällstid och väl förankrade rutiner runt kränkande behandling. Inga anmälningar om kränkningar har rapporterats. En plan för att bibehålla och öka frisknärvaron behöver tas fram.
- Antalet besökare har inte ökat vilket antas bero på Covid-19. Verksamheten har anpassat sig väl till rådande läge och har bland annat inför sommaren ändrat sitt utbud till mer utomhusaktiviteter.
- Besökarna är till 96 % nöjda med utbudet.
- Verksamheten har bra rutiner för hur de ska arbeta med besökarnas önskemål och inflytande över aktiviteter. Ett förväntansdokument har arbetats fram som innehåller vad som förväntas av besökare samt vad de kan förvänta sig av fritidsledarna. En mätmetod för att följa upp besökarnas upplevelse behöver tas fram.
- 96 % upplever trygghet vid besöken. De åtgärder som har vidtagits när det gäller tryggheten på Bergagården (flytt av entré samt ombyggnad) kommer förhoppningsvis att resultera i ett förbättrat resultat. Man har även gett möjlighet för vårdnadshavare att besöka gården för att på så sätt få en positiv bild av verksamheten.
- Fritidsfältgruppen arbetar med socialt uppsökande fungerar men förutsätter en tydlighet i förhållande till polis, vaktbolag och andra aktörer. Det kommer ibland önskemål från olika håll i kommunen på aktivitet från fritidsfältarna som inte ingår i deras uppdrag. Behov finns att förtydliga uppdraget och att kommunicera detta brett.

Sammanfattning:

Fritidsgårdsenheten är mycket välfungerande och har stor kapacitet att tänka nytt och ställa om. Enhetschefen har genom sitt ledarskap en personalgrupp som är välfungerande och flexibel. Två exempel på detta är dels den planering som gjordes tillsammans med en rektor men som ännu inte behövt användas. Den avsåg uppdraget att öppethålla jourförskola och fritidshem veckans alla dagar och tider för vårdnadshavare med samhällsviktiga arbeten men anledning av covid-19. Det andra var när verksamheten på mindre än en vecka verkställde en beställning på utökad fritidsfältsnärvaro kvällstid under sommarveckor.

Prioriterade utvecklingsområden för 2020-2021

I samtliga åtgärder som vidtas ska barnkonventionens olika perspektiv beaktas. I tredje artikeln framgår ”Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.”²

- Ta fram en plan för att bibehålla och öka frisknärvaron
- Ta fram en modell för att mäta besökarnas upplevelse av inflytande på verksamhetens innehåll.
- Förtydliga och kommunicera fritidsfältarnas uppdrag

Österåkers kommun
Produktionsförvaltningen
Joakim Östling
Datum: 20200907

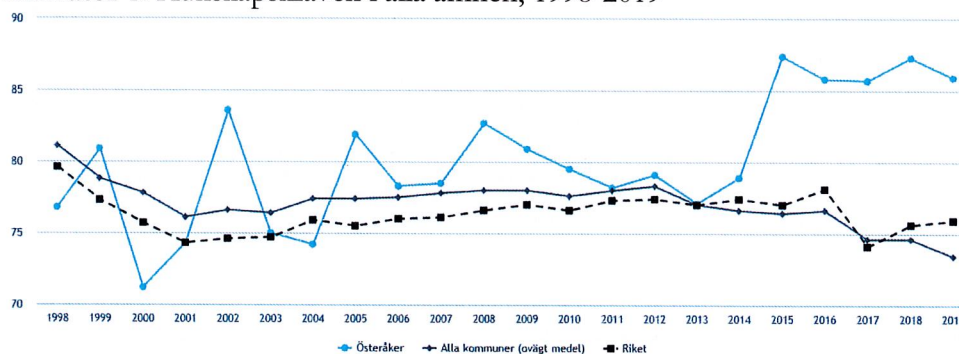
Sammanfattande analys av den kommunala grundskolan, inklusive fritidshem och grundsärskola, läsåret 2019-2020

Sammanfattning

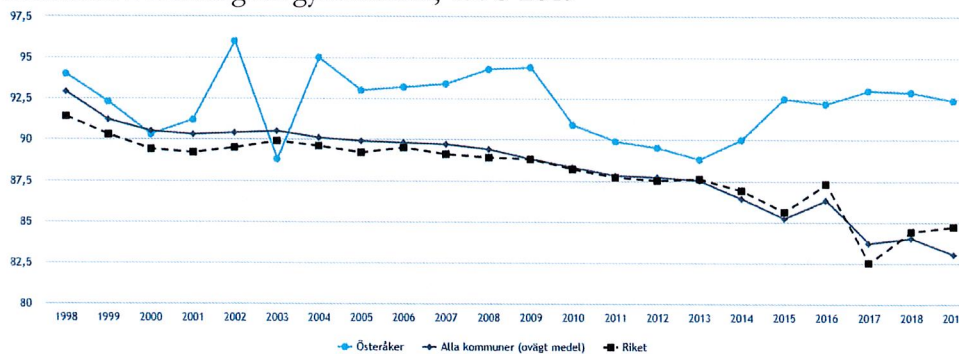
Österåkers kommunala skolor har generellt höga kunskapsresultat, både i faktiska värden och ur ett relativt modellberäknat perspektiv. I princip alla skolor når bättre resultat än modellberäknade värden.

Österåkers kommun har definierat två indikatorer mot målbilden Länets bästa skolkommun, nämligen andel elever med uppnådda kunskapskrav i alla ämnen och andel elever med gymnasiebehörighet.

Indikator 1: Kunskapskraven i alla ämnen, 1998-2019

Indikator 2 Behörighet gymnasium, 1998-2019

En mer problematisk bild av de kommunala skolorna finns i de enkätsammanställningar som görs. I Skolinspektionens senaste enkät visar sig

en försämring inom flera områden där lärarna analyserar sin egen undervisning, exempelvis sker en tydlig försämring inom områdena utveckling, stimulans och anpassningar. Eleverna ger en liknande tydlig bild av försämring inom områdena stimulans, anpassningar och studiero.

Definierade utvecklingsområdena framåt är att stärka det systematiska kvalitetsarbetet så att undervisningens kvalitet tydliggörs med analys av hur skolan ser på kopplingen mellan undervisningens kvalitet och kunskapsresultaten i alla ämnen.

En annan viktig utvecklingsfråga är att tydliggöra, utvärdera och eventuellt revidera produktionsförvaltningens resursfördelningsmodell så att rektorerna i större utsträckning beskriver att de kan skapa en ekonomi i balans samtidigt som kommunens elever ges goda förutsättningar för lärande, trivsel och trygghet i våra grundskolor, fritidshem och grundsärskolor.

Inledning

Den information och data som utgjort underlag för denna sammanfattande analys bygger på olika delar.

- Skolchefens månatliga avstämningssamtal med varje rektor
- De processer som sker på chefsmöten för rektorer
- Respektive rektors uppföljning och analys av det pedagogiska bokslutet.
- Medarbetarsamtal med respektive rektor
- Nuläge och uppföljning i verktyget Stratsys
- Dokumentationsverktyget Unikum
- Närvaroverktyg
- De politiska målindikatorerna

Generella iakttagelser om det systematiska kvalitetsarbetet

Det finns svårigheter med att analysera en grupp kvalitetsdokument såsom det är utformat just nu, framför allt för helheter. Det är svårt att snabbt få en bild över de stora linjerna genom SK-dokumentets upplägg.

Utgångspunkten för en nulägesrapport bör vara att läsaren efter genomgången rapport har en bild av 1. Hur går det? och 2. Vad beror det på? Därefter ska kvalitetsarbetet svara upp mot perspektiv 3; Och vad tänker vi göra framöver?

Till det måste kvalitetsarbetet läsas med utgångspunkten att olika skolor befinner sig i olika skeden, t.ex. i fråga om att sätta/presentera en struktur från en process eller analysera resultatet av en redan satt struktur. Det blir också tydligt att förvaltningen inte kan förväntas utläsa/bedöma skolans kvalitet enbart genom kvalitetsdokument, det behöver kompletteras med kvalitetsdialog och verksamhetsbesök/observationer med återkoppling.

Det har varit värdefullt att skolorna både beskriver och analyserar resultat och arbetet i sig, det ger en bredare och djupare bild av verksamheten. Samtidigt ger det underlag för fortsatt planeringsunderlag i syfte att än mer utveckla verksamheten.

Generella iakttagelser, SKA arbetet områdesmässigt

I relativt låg utsträckning görs beskrivningar av undervisningen och lärmiljön i skolornas kvalitetsarbete, och därigenom finns svårigheter att undersöka undervisningens påverkan på kunskapsresultat. Snarare görs en dragning åt det organisatoriska och processuella, t.ex. att skolan beslutat att rikta förstelärarskapet åt ett visst håll eller generella beskrivningar av ett tätare samarbete mellan funktioner. Det gör att fokus riktas och tar sin utgångspunkt från processer utanför klassrummet, och inte på det som sker inom ramen för pedagogiken. Sammantaget blir det därför svårt att få en helhetsbild av hur undervisningen bedrivs och vilka utvecklingsområden som finns i undervisningen.

Det är tydligt när det finns fungerande systematiskt kvalitetsarbete på skolan. Då kopplas orsaker till organisation, struktur eller hur undervisningen fungerar, och förslag på lösning läggs ofta mer detaljerat och tidsstyrt. I andra fall blir det ofta mer generella beskrivningar av typen ”ska jobba med området...” och det ska utvärderas ”kontinuerligt eller löpande”.

Resultatmässigt lyfter många skolor goda resultat både betyg och enkäter. De resultat som försämrats eller är på låg nivå nämns i lägre utsträckning och problematiseras ibland i för låg utsträckning. Oftast beskrivs specifika områden som är svåra att koppla till en helhet. Sämre resultat kopplas i större utsträckning till yttre förutsättningar än kvalitetsmässigt sämre internt arbete.

SKA-dokumentet läses för flera skolor som att det i stor utsträckning är rektors dokument och rektors röst som hörs. Generellt är det rektors bild, därefter lärarnas. Elevernas syn saknas oftast. Utgångspunkten bör vara att den som varit delaktig i en analys också har en större benägenhet i kommande utveckling. Av det skälet är det viktigt att delaktigheten ökar kring framtagandet av rapport. Det är på samma sätt viktigt att förvaltningen i ökad utsträckning analyserar och utvärderar effekten av förvaltningens insatser, så att analys och beskrivningar görs av både skolornas arbete och förvaltningens arbete.

Normer och värden

Resultat: På min skola uppfylls målet om att alla barn och elever ska förstå och omfatta vårt samhälles demokratiska värderingar.

Resultat: På min skola är våra elever trygga och upplever god studiero på sina lektioner.

Process/rutin: På min skola arbetar alla enligt de riktlinjer som gäller för arbetet med normer och värden.

Många generella beskrivningar över hur skolan arbetar i stort och i smått.

MMiS är tydligt en god hjälp till skolornas ordinarie kvalitetsarbete, särskilt inom området trygghet och studiero. Flera skolor påpekar att tryggheten värderas högre än studieron. Flera skolor nämner att studieron inte är tillräckligt god på skolan. Skolinspektionens enkät vt 2019 visar också att Österåkers kommun generellt har tydligt försämrats inom området Studieron, utifrån elevernas perspektiv (-0,6 i årskurs 9). Liknande försämring ger eleverna skolorna på övergripande nivå inom området Grundläggande värden i skolan (-0,8). Även personalen ger försämrade bild inom området Grundläggande värden i skolan (-0,5).

Framåt önskas en tydligare beskrivning av hur lärarna på klassnivå analyserar och agerar utifrån de resultat som finns inom MMiS, andra enkäter eller på det sätt skolan samlar in information om elevernas trivsel, trygghet och studiero. Troligen finns för stora skillnader mellan klasser, där lärare och medarbetare kan lära av varandra.

Övergångarna inom och mellan våra verksamheter är ett utvecklingsområde. Det finns flera skolor som beskriver ett gott arbete, men det finns för många enheter som beskriver det som ett utvecklingsområde.

Kunskaper

Resultat: På min skola uppnår alla elever i samtliga årskurser och i alla ämnen målen för de kunskaper varje elev ska utveckla.

Resultat: På min skola har undervisningen så hög kvalitet att alla elever i samtliga ämnen utvecklar sina kunskaper så långt det är möjligt.

Resultat: På min skola utgör fritidshemmets verksamhet en viktig del för elevernas måluppfyllelse och kunskapsresultat.

Process/rutin: På min skola finns en gemensam analys för kunskapsresultaten som används för planering av verksamheten.

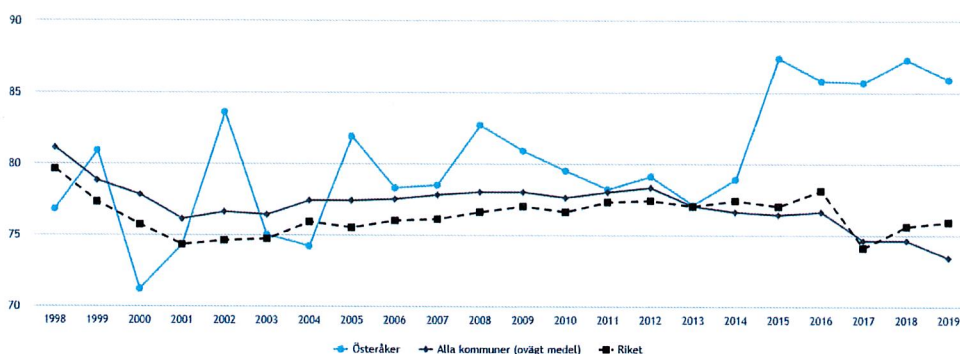
Process/rutin: På min skola arbetar alla enligt de riktlinjer som gäller för arbetet med kunskap, utveckling och lärande.

Process/rutin: På min skola finns och följs rutiner för hur barn och elever ska ges inflytande över utbildningen och ta ansvar för fritidshems- respektive skolmiljön.

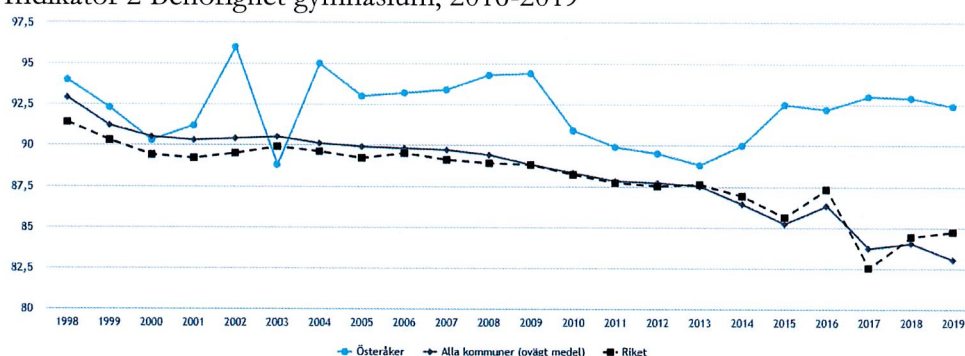
Österåkers kommunala skolor har generellt höga kunskapsresultat, både i faktiska värden och ur ett relativt modellberäknat perspektiv. I princip alla skolor når bättre resultat än det modellberäknade värdet.

Österåkers kommun har särskilt två indikatorer mot målbilden Länets bästa skolkommun, nämligen andel elever med uppnådda kunskapskrav i alla ämnen och andel elever med gymnasiebehörighet.

Indikator 1: Kunskapskraven i alla ämnen, 2016-2019

Indikator 2 Behörighet gymnasium, 2016-2019

Överhuvudtaget är det enkelt att läsa hur skolorna ser på sina kunskapsresultat i skolornas kvalitetsarbeten, där särskilt fokus syns inom meritvärden, kunskapskraven i alla ämnen och behörighet till gymnasiet. Glädjande analyseras och redovisas alla ämnen i stor utsträckning.

Flera skolor nämner behörighet hos personalen och tillgång till speciallärare/specialpedagogkompetens som viktig förklaringsfaktor till goda resultat.

Ett utvecklingsområde skulle kunna vara att koppla undervisningens kvalitet till de resultat som uppnås i större utsträckning. Det skulle både gynna analysmöjligheten i skolornas och förvaltningens kvalitetsarbete, men även i större utsträckning beskriva och problematisera den undervisning som bedrivs på våra skolor, samtidigt som möjligheten till att sprida goda exempel inom och mellan skolor ökar.

En ytterligare analys behöver göras för att förstå varför lärarna värderar sin undervisning lägre i Skolinspektionens enkät mellan vt 2017 och vt 2019 inom områdena utveckling (-0,5), stimulans (-0,5) och anpassningar (-0,5). Eleverna ger en liknande tydlig bild av försämring inom dessa områden; stimulans (-0,8) och anpassningar (-0,7). Dessa så kallade drivande mått är viktiga för att våra skolor även fortsatt ska ge goda möjligheter till lärande för våra elever.

Fritidshem

Resultat: Deltagandet i FriPUs påverkan på verksamheten

Resultat: På min skola utgör fritidshemmets verksamhet en viktig del för elevernas måluppfyllelse och kunskapsresultat.

Fritidshemmets lärande uppdrag beskrivs i stor utsträckning där arbetet inom Ifous nämns på flera sätt. Det finns en stor utvecklingspotential i verksamheten som lyfts från flera olika skolor. Kopplingen hög måluppfyllelse och verksamheten fritids är tydlig.

Flera skolor nämner organisation och samplanering som viktiga områden att arbeta med framåt. En återkommande begränsande faktor är behörighetsläget/kompetensen inom personalen.

Flera skolor nämner även Covid-19 som problematisk i det utvecklingskedde skolorna befann sig i under våren 2020. Omstart nämns upprepat för utvecklingsarbetet inom fritidshem.

Ansvar och delaktighet

Resultat: På min skola är vårdnadshavare enligt de undersökningar som görs nöjda med trivsel, utveckling och lärande för sina barn.

Resultat: På min skolas fritidshem är vårdnadshavare enligt de undersökningar som görs nöjda med trivsel, utveckling och lärande för sina barn

Process/rutin: På min skola finns och följs fungerande rutiner för samverkan och fortlöpande dialog med vårdnadshavare om barn och elevers trivsel, utveckling och lärande.

Process/rutin: På min skolas fritidshem finns och följs fungerande rutiner för samverkan och fortlöpande dialog med vårdnadshavare om barn och elevers trivsel, utveckling och lärande.

Övergång och samverkan

Resultat: Skolan gör en inledande bedömning av nyanlända elevers kunskaper för att sedan kunna placera eleverna i rätt årskurs och undervisningsgrupp.

Resultat: På min skola använder mottagande lärare den dokumentation som följer med nyanlända elever i sin planering av kommande undervisning.

Process/rutin: På min skola finns och följs fungerande rutiner för övergångar mellan de olika skolformerna och fritidshemmet?

Process/rutin: På min skola finns skriftliga rutiner för mottagande, kartläggning och överlämnande av information för nyanlända elevers lärande och sociala utveckling.

EHT

Resultat: På min skola finns beredskap för att i det dagliga arbetet hantera situationer som kräver elevhälsogrupperns kompetenser.

Vad är det vi vill veta genom skolornas SK-dokument? Vilka nyckelprocesser ska dokument visa? Dokumentet är utformat så att rektorerna svarar på elevhälsan lokalt, och i mindre utsträckning på central nivå.

Det går att konstatera att våra elever i Österåkers kommunala skolor har tillgång till elevhälsans kompetens och även att den samlade elevhälsan och att skolorna har utvecklat strukturer för elevhälsans arbete med att stödja enskilda elever. En del enheter syns tydligt behov av tydligare strukturer kring elevhälsans arbete för att få bättre förutsättningar till att vara likvärdig och

rättssäker. Generellt är enheternas utmaning att bygga hållbara strukturer för att på så sätt vända fokus från åtgärdande insatser på individnivå till förebyggande och främjande insatser på organisation och gruppnivå.

Att elevhälsans arbete genomsyrar hela skolans arbete ser jag i enstaka dokument. Kvalitetsdokumenten ger inte en rättvisande bild av våra skolors lokala elevhälsoarbete. I den samverkan som finns skapas en tydligare, mer kvalitetssäkrad bild av hur det faktiska elevhälsoarbetet fungerar och de utmaningar som finns. Ett exempel är när elevhälsoteamet på enskilda skolor analyserar lärarnas anpassningar av undervisningen.

Generellt utvecklingsområde: Den centrala elevhälsan behöver i sitt systematiska kvalitetsarbete i första hand utreda och analysera sina centrala processer och vilka effekter det ger, samtidigt som det fortsatt bör göras analyser av skolornas lokala elevhälsoarbete.

Specifika utvecklingsområden: Process särskilt stöd, utredning vid frånvaro, samverkan elevhälsans professioner, samverkan externa aktörer, utreda nytt patientjournalssystemet och dokumenthanteringsstöd.

Nöjdhet

Resultat: På min skola är elever och vårdnadshavare nöjda med sin skola som helhet.

Skolorna gör allmänna beskrivningar och analyser över vad de olika resultaten består i.

I området nöjdhet behöver förvaltningen och rektorer enas i vilka allmänna insamlingar som ska användas för att värdera nöjdhet, även om skolorna dessutom gärna får använda ytterligare information.

Skola och samhälle

Process/rutin: På min skola finns och följs rutiner för att tillgodose varje elevs behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet?

Betyg och bedömning

Process/rutin: På min skola finns och följs rutiner för att informera alla elever om på vilka grunder betyg ges, dvs. ämnenas och kursernas mål och kunskapskrav?

Pedagogiskt ledarskap

Resultat: Personalen anser att rektor tar ansvar för det pedagogiska arbetet på skolan.

Process/rutin: På min skola har vi satt samman väl fungerande grupper/klasser av barn/elever.

Process/rutin: På min skola tar rektor ansvar för skolans resultat och att verksamheten systematiskt och kontinuerligt följs upp, utvärderas och utvecklas i enlighet med de nationella målen.

Process/rutin: På min skola finns och följs planer för hur salsa, verksamhetsförstärkning, elevhälsa, modersmål, studiehandledning och liknande insatser används för att påverka barnens/elevernas måluppfyllelse

Process/rutin: På min skola finns och följs en fungerande plan för åtgärder vid hög elevfrånvaro.

Process/rutin: Samverkan för bästa skola ger resultat

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Process/rutin: På min skola finns och följs rutiner för medarbetarnas ansvar och delaktighet i arbetsmiljöarbetet.

Process/rutin: På min skola finns och följs av all personal arbetsgivarens plan och rutin för diskriminering och kränkande behandling.

Process/rutin: På min skola finns och följs en plan för hur vi ska öka frisknärvaron bland personalen.

Skolornas aktionsplaner måste i större utsträckning ingå i det övergripande systematiska kvalitetsarbetet.

Systematiskt kvalitetsarbete

Process/rutin: På min skola finns och följs rutiner för hur det systematiska kvalitetsarbetet genomförs samt hur det påverkar organisation, verksamhet, resultat och kvalitet.

Ett utvecklingsområde är att rapporterna i för stor utsträckning är en förlängning av endast rektors röst. Den som varit delaktig i en analys har också en större benägenhet i kommande utveckling. Av det skälet är det viktigt att delaktigheten ökar kring framtagandet av rapport.

Det är på samma sätt viktigt att förvaltningen i ökad utsträckning analyserar och utvärderar effekten av sina insatser, så att analys och beskrivningar görs av både skolornas arbete och förvaltningens arbete.

En för vanlig beskrivning i nulägesrapport kring SKA kan låta ungefär: *Arbetet genomförs löpande i våra fasta möten och utvärderas också då, varefter momenten slutförts.*

Det uppstår då en nyfikenhet på vad utvärderingen har lett till med frågor som:

- Har undervisningen förändrats? Hur och varför?
- Vilka goda exempel på att synliggöra att det systematiska kvalitetsarbetet innebär en ständig, iterativ process där skolan behöver värdera, omvärdera och göra om (snarare än ett ensidigt fokus på delarna i kvalitetshjulet – resultatsammanställningen, analysen, görandet, utvärderingen) har vi?
- Vilka frågor fångar löpande, kontinuerlig "undervisningsanalys" snarare än "elevalys"?
- Och i förlängningen, vilken påverkan har denna iteration haft på olika nivåer i skolans utvecklingsarbete? Det finns för få exempel på skolor med beskrivning av exempelvis;

lärarna testade ett sätt ett tag, men behövde göra om efter analys av resultatet eftersom det visade sig att eleverna inte kände sig stimulerade av lektionsupplägg

eller

den struktur vi hade för eht i början av läsåret har förändrats under året eftersom vi sett att det inte varit tillräckligt förebyggande och främjande

Förutsättningar

Resultat: På min skola och fritidshem finns förutsättningar beträffande lokaler, utrustning och läromedel för att genomföra utbildningen utifrån styrdokumentens mål, krav och riktlinjer.

Resultat: På min skola och fritidshem finns ekonomiska förutsättningar för att genomföra utbildningen med god kvalitet.

Som tidigare år problematiserar skolorna de förutsättningar som finns inom lokaler och ekonomistyrning.

I korthet upplevs en eftersatt renovering av flera lokaler och en otydlighet i ekonomistyrning. Lokalfrågan behöver lösas på kommunnivå så att skolor skapas goda förutsättningar för en likvärdig skola, där anpassningar kan göras för alla elever. Till det behöver strukturer stärkas och förtydligas så att löpande underhåll fungerar och större ombyggnation fungerar bättre.

Flera rektorer beskriver att det är problematiskt att tillgodose de elevspecifika behov som finns och samtidigt nå en ekonomi i balans. Förvaltningen behöver tydliggöra och kommunicera de principer som ska gälla för ekonomistyrning, eventuellt kan även en revidering av styrningsprinciper behöva göras.

Långsiktiga frågor framåt, enskilda skolor och förvaltning

1. Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet så att:
 - Undervisningens kvalitet tydliggörs med analys av hur skolan ser på kopplingen mellan undervisningens kvalitet och kunskapsresultaten i alla ämnen.
 - Elevernas och personalens bild analyseras inom de områden som fångas upp av olika enkätfrågeställningar på förvaltningsnivå, skolnivå, klassnivå och lärarnivå.
 - Större delaktighet uppnås i analys och framtagande åtgärder för skolutveckling på lokal och central nivå.
2. Tydliggöra, utvärdera och eventuellt revidera resursfördelningsmodell så att:
 - Rektorer i större utsträckning beskriver att de kan skapa en ekonomi i balans samtidigt som elever ges goda förutsättningar för lärande, trivsel och trygghet.
 - Rektorer och förvaltningen i större utsträckning förstår resursfördelningsmodellens uppbyggnad och syfte.

Österåkers kommun
Produktionsförvaltningen
Ann Bisenius
Datum: 20200716

Skolchefens analys av den kommunala gymnasieskolans Systematiska Kvalitetsarbete

Skollagens 4 Kap 3§ Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Inledning

Den information och data som utgjort underlag för denna sammanfattande analys bygger på olika delar.

- Skolchefens månatliga avstämningssamtal med rektor
- De processer som sker på chefsmöten för rektorer
- Rektors uppföljning och analys av det pedagogiska bokslutet.
- Medarbetarsamtal
- Nuläget i verktyget Stratsys
- Enhetens systematiska kvalitetsarbete
- De politiska målkriterierna

Hattie (2009) som genomfört den hittills mest omfattande analysen av resultat av ett större antal andra studier (metaanalys) inom området, har framhållit betydelsen av hur läraren agerar och vilken typ av undervisningssituationer läraren skapar.

Goda relationer mellan lärare och elever och höga förväntningar från lärarens sida på samtliga elever har visat sig ha påvisbar betydelse i detta sammanhang. Andra viktiga faktorer är lärarens förmåga att fokusera på vad som är väsentligt i undervisningen, och att elever ges regelbunden återkoppling.

Lärarens kompetens, förmåga och engagemang är alltså de undervisningsrelaterade faktorer som i högst grad påverkar elevers resultat. Om detta råder en hög grad av samstämmighet i både internationell och svensk forskning. Som ledare för den pedagogiska verksamheten driver rektor pedagogiska diskussioner, verkar för samhörighet och samsyn i kollegiet och pekar ut men också ser till att den övergripande inriktningen för arbetet omsätts i praktisk handling i varje lärares undervisning. På motsvarande sätt behöver rektor förutsättningar och förtroende både från chefer och från personal.

Från Skolinspektionens sida utgör ovanstående ett tydligt argument för vikten av att samtliga aktörer i styrsystemet tar nödvändigt ansvar och även samspelar i sitt ansvarstagande.

Ytterligare en nödvändig förutsättning för framgång är skolans organisation. Denna måste sätta det pedagogiska uppdraget i fokus och utformas för att

detta ska hanteras så effektivt och ändamålsenligt som möjligt. Ska läraren kunna utföra sitt uppdrag framgångsrikt krävs nödvändiga resurser i form av tid och adekvat utrustning för arbetet. Därtill krävs en genomtänkt organisation för kompetensutveckling och utveckling av skolans interna arbete.

Källa: Skolinspektionen

Skolchefen har tagit del av beskrivningar och analyser av verksamheten och kan se att det finns rutiner och underlag i form av data för att kunna göra analyser av det man ser i verksamheten. Systematiken har utvecklats så att analysen visar hur förutsättningar bidrar till resultat och kvalitet. Under senare delen av vårterminen skedde all undervisning digitalt på distans. På skolan fanns lärare tillgängliga för elever med stödbehov och möjlighet till olika former av examination.

Här analyseras de delar som är obligatoriska i det systematiska kvalitetsarbetet och där huvudmannen är skyldig att följa upp resultaten.

Kunskaper

På enheten uppnår alla elever i samtliga kurser och ämnen målen för de kunskaper varje elev ska utveckla.

Målet uppnås i stor grad men det finns elever som inte är godkända på alla kurser vilket kan bero på många orsaker såsom sjukdom, psykisk ohälsa och skoltrötthet. Bedömningen är att skolledningen har rutiner för och sätter in stöd till de elever som har svårt att nå målen. Andelen F ökade inte under vårterminen då all undervisning på grund av Covid-19 genomfördes på distans.

På enheten har undervisningen så hög kvalitet att alla elever i samtliga ämnen utvecklar sina kunskaper så långt det är möjligt.

Eleverna ges möjlighet att utvecklas så långt det är möjligt, stor andel behöriga lärare, höga förväntningar på eleverna, lärares självreflektion och anpassningar utgör grunden för detta. Under distansundervisningen har det visat sig lättare att nå vissa elever med återkoppling och de har ställt fler frågor vilket behöver tas i beaktning för planeringen framåt. Ett utvecklingsområde är hur undervisningen och stödet till elever med studiesvårigheter ska formas för än högre måluppfyllelse.

Andel elever som genomgår utbildningen på 3 år/genomströmning har ökat

Genomströmningen ligger stadigt runt 80 % med en marginell förbättring detta läsår.

På enheten arbetar alla enligt de riktlinjer som gäller för arbetet med kunskap, utveckling och lärande.

Skolan har goda rutiner för hur detta genomförs, man planerar och specificerar hur man ska arbeta på organisations, undervisnings och mentornivå inom varje område.

På enheten finns det en gemensam analys av kunskapsresultaten som används för planering av verksamheten.

Processen och rutinerna finns med gemensamma bedömningstillfällen, ämneskonferenser och diskussioner om bedömning. Skillnader i betyg mellan år och lärare uppmärksammas och utgör grund för analys och insatser.

Normer och värden

På enheten uppfylls målet om att alla elever ska förstå och omfatta vårt samhälles demokratiska värderingar

Skolan har en tradition av värdegrundsarbete som omfattar e-twinningprojekt, Erasmusarbete och mänskliga rättigheter. Dessa arbeten bidrar till ett viktigt globalt perspektiv på människor förhållanden och förutsättningar. Det är av stor vikt att det lokala arbetet också genomsyras av arbetet med till exempel normbrytande och demokratiska frågor.

Enheten arbetar enligt de riktlinjer som gäller för arbetet med normer och värden.

Det finns tydliga rutiner för hur arbetet bedrivs.

På enheten finns och följs fungerande rutiner för samverkan och fortlöpande dialog med vårdnadshavare om omyndiga elevers trivsel, utveckling och lärande.

Ett område som fungerar väl

Utbildningsval, arbete och samhällsliv

På enheten finns och följs fungerande rutiner och riktlinjer för varje elevs behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet

Det finns rutiner men behovet av enskilda samtal är stort. Skolan ska prova att mer gemensam information från studie och yrkesvägledaren kan ges digitalt via Teams för att frigöra tid till fler individuella samtal. Hur detta faller ut behöver noggrant följas.

Betyg och bedömning

På enheten finns och följs fungerande rutiner och riktlinjer för att informera eleverna om på vilka grunder betyg ges, dvs. ämnenas och kursernas mål och kunskapskrav

Det här är tydligt beskrivet i skolans arbetsplan och bedöms fungera väl.

Rektors ansvar

Personalen anser att rektor tar ansvar för det pedagogiska arbetet på skolan.

Ett område som får ett något lägre resultat vid olika undersökningar. En orsak kan vara okunskap om vad som åligger skollädaingen och rektor i förhållande till lärarnas förväntningar. Detta läsår har rektor hanterat tre större kriser samtidigt som man behövt fokusera på ekonomi och digitala system vilket kan ha påverkat negativt. Det är viktigt att arbetet med den transparen s rektor vill åstadkomma fortsätter. Förväntningar och förutsättningar kan behöva lyftas, synliggöras och hanteras tillsammans med personalen.

På enheten tar rektor ansvar för att skolans resultat och att verksamheten systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp, utvärderas och utvecklas i enlighet med de nationella målen.

Uppfylls helt, skolans arbetsplan beskriver tydligt hur det genomförs och hur medarbetarna involveras genom fem framgångsfaktorer: Kartläggning och uppföljning av elevernas resultat, Anpassning av undervisningen, Motivationshöjande arbete, Lärarledarskap i klassrummet och Höga förväntningar på eleverna.

På enheten finns och följs en fungerande plan för åtgärder vid hög elevfrånvaro.

Ett område som varit prioriterat i flera år. Det finns en plan, olika metoder och tillvägagångssätt har prövats utan att närvaron förbättrats nämnvärt. Initialt ökade närvaron under vårens distansundervisning, analys av det behöver skolan ta med i planen framåt.

På enheten finns beredskap för att i det dagliga arbetet hantera situationer som kräver elevhälsogruppernas kompetenser

Ett välfungerande område

På enheten finns och följs rutiner för medarbetarnas delaktighet och ansvar i arbetsmiljöarbetet

Ett välfungerande område

Övrigt

På enheten finns förutsättningar beträffande lokaler, utrustning och läromedel för att genomföra utbildningen utifrån styrdokumentens mål, krav och riktlinjer.

Genom de senaste åren har det varit återkommande problematik med tilldelningen av funktionella lokaler. Skolan har fått utöka med klasser trots larm om lokalbrist. Det handlar inte bara om vanliga undervisningssalar utan också om matsal och tider i idrottshallar. Det senare är problematiskt då skolan har en del idrottsprofiler. Trängseln på skolan påverkar också elever med koncentrationssvårigheter. Olika arbetsgrupper runt lokalfrågor har tillsatts på kommunnivå men inga beslut har fattats runt hur stor gymnasieskolan ska vara och eventuell utbyggnad av huvudbyggnaden. Inför hösten med de direktiv som finns på grund av covid-19 finns svårigheter att upprätthålla avstånd både bland elever och i arbetsrum. Detta kommer att påverka schema, skoldagens längd och raster. För övrigt har skolan god tillgång till utrustning.

På enheten finns ekonomiska förutsättningar för att genomföra undervisningen med god kvalitet

Traditionellt har skolan haft god ekonomi under flera år. De senaste åren har underskott uppstått vilket i första hand kan härledas till ökade centrala kostnader och underfinansierade delar såsom AST och IMS. Rektor vidtar åtgärder men en oro finns då gymnasiepengen i länsprislistan inte räknas upp nästa år. Det finns gott om arbeten för lärare och om arbetsvillkoren försämras kan andelen behöriga lärare minska.

Andelen elever som har ÖG som förstahandsval har ökat

Andelen ökar vilket är glädjande, en oro finns dock för vad en eventuell etablering av en friskola med samma programutbud kan komma att innebära. Vad ska ÖG ha för programutbud framöver?

På enheten finns och följs rutiner för hur det systematiska kvalitetsarbetet genomförs samt hur det påverkar organisation, verksamhet, resultat och kvalitet.

Välfungerande. Rektor upprättar en rapport som innehåller uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet samt en lokal arbets/verksamhetsplan som utförligt beskriver arbetet samt resultat. Dessa dokument innehåller ett flertal tabeller och statistik som data för slutsatser, analyser och åtgärder.

På enheten följer all personal arbetsgivarens plan och rutin för diskriminering och kränkande behandling.

Välfungerande

På enheten finns och följs en plan för hur öka frisknärvaron bland personalen ska öka.

Fungerar väl och under vårterminen var närvaron väldigt hög trots Covid-19, detta kan bero på att lärarna erbjöds att arbeta hemifrån med distansundervisningen.

Vilka enkäter och undersökningar använder du som underlag för att förbättra resultaten

Elever

Elevenkät med elever i år 2 där olika delar av skolans uppdrag efterfrågas

Trivselenkät - alla elever

Kursutvärderingar alla kurser

Om distansundervisning

Lupp

Skolenkät

Personal

Uppföljning Lokal arbetsplan

Ämneslgsarbetet

Trivselenkät

Medarbetarenkät

Enkäter fokuserar ofta år två vilket ger en enkättrötthet hos dessa elever. Viktigt att enkätfrågeställningar är öppna och möjliggöra nyanserade svar. Förutom dessa enkäter och undersökningar använder rektor tillgänglig statistik på till exempel genomströmning, stödinsatser, andel elever/program och lärarbehörighet. Skolan har haft några anmälningar runt kränkningar samt någon anmälan till skolinspektionen. Dessa används i nuläget inte som underlag men skolledningen kan överväga om det skulle ge annan data.

Uppföljning av förra läsårets insatser efter det systematiska kvalitetsarbetet 2018-2019

- Öka elevernas inflytande och ansvar över utbildningen

Skolan upplever att det förbättrats. Resultaten från skolenkäten vt 19 visar på att man då låg under snittet. Skolans trivselenkät kan visa på en förbättring. Alla formella forum finns såsom klassråd, programråd, matråd, arbetsmiljöuppföljning. Hur det reella inflytandet och ansvaret är för möjligheten att påverka mer i vardagen och i icke formella sammanhang framgår inte. En åtgärd är de mentorssamtal som införts. Möjligheterna att kunna byta kurser eller tillgodose önskemål har minskat när klasserna är fulla. Området behöver följas upp under läsåret 20-21.

- Centralt framtaget prov och redovisningsschema för att undvika krockar och anhopningar vid utvecklingssamtal och inför betygsättning.
Skolan tog fram ett centralt prov- och redovisningsschema men alla har inte följt det på det sätt som var tänkt, arbetet fortsätter med att göra ett schema centralt där kurser tilldelas veckor att genomföra prov- och redovisningar kommande läsår.
Delvis uppfyllt.
- Likvärdig elevhälsa, analys av den centrala elevhälsans effekt på din enhet
God effekt med tillgång till alla professioner, rekrytering av skolsköterska tog dock lång tid. Arbetet med gemensamma dokument har grundskolefokus och behöver ses över utifrån gymnasieperspektivet.

Skolchefens prioriterade utvecklingsområden för enheten med start läsåret 2020-2021

I samtliga åtgärder som vidtas ska barnkonventionens olika perspektiv beaktas. I tredje artikeln framgår ”Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.”²

- Utveckla undervisningen och stödet till elever med studiesvårigheter för högre måluppfyllelse.
- Budget i balans

Område som behöver beaktas på huvudmannanivå

- Elevhälsans dokument behöver anpassas för gymnasiet

Österåkers kommun

Datum: 20200716

Produktionsförvaltningen
Ann Bisenius

Verksamhetschefens analys av den kommunala musikskolans systematiska kvalitetsarbete

Den information och data som utgjort underlag för denna sammanfattande analys bygger på olika delar.

- Verksamhetschefens månatliga avstämningssamtal med rektor
- De processer som sker på chefsmöten för rektorer/enhetschefer
- Rektors uppföljning och analys.
- Medarbetarsamtal
- Nuläget i verktyget Stratsys
- Enhetens systematiska kvalitetsarbete
- De politiska målindikatorerna

Denna analys är den första som sätts samman på verksamhetschefsnivå. De resultat som efterfrågas har bara delvis kunnat följas upp denna första gång då kvalitetsarbetet behöver kompletteras med metoder för att mäta delar av detta.

Verksamhetens innehåll

Österåkers kommunala musikskola är kommunens största med omkring 750 elever och 20 lärare. Undervisningen sker i ett brett spektrum av genrer och instrument för barn och unga i åldrarna 7-20 år. En stor del av musikskolans undervisning sker individuellt eller i små grupper och i skolans verksamhet ingår ett flertal band, ensembler och körer. Det har genom kulturrådsstödet satsats på verksamhet för elever som behöver extra stöd, till exempel elever med funktionsvariationer, socioekonomiskt utsatta och nyanlända. Det har också genomförts en satsning för att ge barn bosatta i skärgården samma möjlighet till att gå i musikskola som övriga barn i kommunen samt en satsning för att öka jämställdheten i form av öppen musikskola. Drygt 50 elever har deltagit varje vecka och musikskolan har haft över 120 besök i öppen musikskola.

Musikskolan genomför årligen skolbesök och bjuder in årskurs F-3 till allsångskonserter. Möjlighet ges också till kommunens barn och unga att gratis prova på under öppet hus.

Musikskolan genomför ett stort antal konserter där eleverna får öva upp sin sceniska förmåga och möta en publik både i mindre och större format i musikskolans egna lokaler men också på flera andra platser som till exempel biblioteket, Berga teater, Österåkers kyrka, Länsmansgården, Ekbacken och Åkersberga centrum. När tillfälle ges deltar man i evenemang som den rikstäckande Blåsmusikens dag med alla blåselever och en grupp slagverkare. Musikskolan samverkar också med andra kommuner i nordost där stråkelever deltagit i konserter.

Förutom att delta i utåtriktad verksamhet får eleverna också möjlighet att kostnadsfritt delta i miniläger.

Förutsättningar

Musikskolan är en av fler utförare där kultur och utbildningsförvaltningen har modell för och administrerar ersättningen. Verksamheten har egna lokaler men undervisning sker också på plats i elevernas skolor. Ett beviljat stöd från statens kulturråd har möjliggjort riktad verksamhet för att öka tillgängligheten. Under senare delen av vårterminen påverkades verksamheten av Covid-19. I princip all undervisning förlades till musikskolans egna lokaler eller genomfördes digitalt. Det var för att undvika smittspridning svårt att upprätthålla ensembler och körer. Våren består av många konserter och gemensamma evenemang som nu genomfördes med stor professionalism. Genom inspelade och digitala versioner kunde allmänhet och vårdnadshavare ändå ta del evenemangen och eleverna öva sin sceniska förmåga. Kreativiteten var stor i hur alternativ kunde utformas.

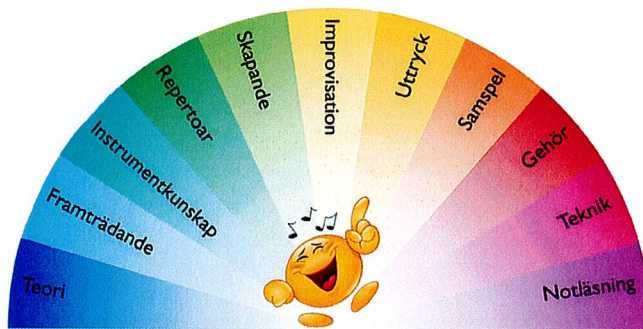
Processer, rutiner och resultat.

Rektors ansvar

Rektor leder verksamhetens arbete och har personalens förtroende. Rektor har totalansvar för planering av verksamheten, kompetensutveckling, ekonomi, personal och arbetsmiljö. Det finns en fungerande organisation för inflytande, samverkan och arbetsmiljöarbete. Verksamheten är välfungerande vilket styrks genom gott resultat på medarbetarundersökningen, hög frisknärvaro och att inte elev eller personalärenden lyfts till verksamhetschefnivå. Inga anmälningar om kränkningar har rapporterats.

Undervisning

Stort fokus har legat på utveckling av det pedagogiska arbetet där rektor organiserat för och lett arbetet genom workshops, föreläsningar och deltagande i läns gemensam fortbildning. Arbetsgrupper finns för att utveckla verksamheten avseende undervisningsmetoder, elevrekrytering, marknadsföring och utåtriktad verksamhet. En tydlig målbild och detaljerad kursplan för eleverna har gemensamt arbetats fram. (Ny bild-kursplanen finns sammanfattad på hemsidan)

Elevernas inflytande och möjlighet att påverka undervisningen är stor då de ofta väljer musik, genre och repertoar tillsammans med sin lärare. En mer formell form för elevinflytande i form av ett gemensamt råd eller elevförening är önskvärt. Upplevelsen är att elever och vårdnadshavare är nöjda med undervisningen som har få klagomål. För att säkerställa data på detta och för att ha underlag för förbättringsarbetet behöver elevernas upplevelse undersökas regelbundet genom intervjuer, elevenkäter eller annan vald metod.

Eleverkrytering

Musikskolan har en rekryteringsprocess som sträcker sig över hela året.

1. Öppet hus 3 ggr/år, augusti, januari och i maj, där allmänheten bjuds in till gratis prova-på, träffa lärare och besöka musikskolan.
2. I april ges en allsångskoncert på Berga teater där årskurs F-3 bjuds in. Konserten föregås av ett pedagogiskt material som skickas ut till skolorna före konserten.
3. Uppsökande verksamhet: lärargrupper besöker grundskolan och berättar om våra instrument.
4. information skickas till hushållen.
5. Undervisningen som bedrivs i grundskolans lokaler visar vad man kan göra i musikskolan vilket lockar fler att delta.

Oro finns för hur rekryteringen inför nästa läsår har påverkats av de åtgärder som vidtogs på grund av Covid-19. Flera av ovanstående delar i processen kunde inte genomföras som planerat.

Sammanfattning

Musikskolan är mycket välfungerande och visar stor kreativitet då de ställs inför förändrade förutsättningar. Rektor leder verksamheten systematiskt och med stort fokus på kvalitet i det kulturella uppdraget.

Prioriterade utvecklingsområden för 2020-2021

I samtliga åtgärder som vidtas ska barnkonventionens olika perspektiv beaktas. I tredje artikeln framgår ”Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.”²

- Ta fram metoder för att inhämta data avseende resultat som efterfrågas gällande nöjdhet, scenisk träning och tid som elev.
- Skapa en formell form för elevinflytande
- Påbörja regelbunden systematisk undersökning av elevernas upplevelse av musikskolan.

Österåkers kommun
Produktionsförvaltningen

Ann Bisenius

Datum: 20200716

Ärende: Skolchefens sammanfattande analys av de kommunala förskolornas Systematiska Kvalitetsarbete läsåret 2019-2020

Skollagens 4 Kap 3§ Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Enligt Skolinspektionens utgör ovanstående ett tydligt argument för vikten av att samtliga aktörer i styrsystemet tar nödvändigt ansvar och även samspelar i sitt ansvarstagande. Ytterligare en nödvändig förutsättning för framgång är förskolans organisation. Denna måste sätta det pedagogiska uppdraget i fokus och utformas för att det ska hanteras så effektivt och ändamålsenligt som möjligt. Ska förskollärare kunna utföra sitt uppdrag framgångsrikt krävs nödvändiga resurser i form av tid och adekvat utrustning för arbetet. Därtill krävs en genomtänkt organisation för kompetensutveckling och utveckling av förskolans interna arbete. Källa:

[Skolinspektionen](#)

Rektorerna har byggt strukturer för sitt systematiska arbete som tydliggör när olika delar följs upp, hur detta ska ske och vad uppföljningen ska innehålla. Som ledare för den pedagogiska verksamheten driver rektor pedagogiska diskussioner, verkar för samband och samsyn i kollegiet och pekar ut men också ser till att den övergripande inriktningen för arbetet omsätts i praktisk handling. Rektor behöver förutsättningar och förtroende från både hemkommunen, huvudmannen, chefer och personal.

Inledning

Den information och data som utgjort underlag för denna sammanfattande analys bygger på olika delar.

- Skolchefens månatliga avstämningssamtal med varje rektor
- De processer som sker på chefsmöten för rektorer
- Respektive rektors uppföljning och analys av det pedagogiska bokslutet.
- Medarbetarsamtal med respektive rektor
- Nuläge och uppföljning i verktyget Stratsys
- Dokumentationsverktyget Unikum
- Närvaroverktyget Tempus
- De politiska målindikatorerna

Här analyseras de delar som är obligatoriska i det systematiska kvalitetsarbetet och där huvudmannen är skyldig att följa upp resultaten

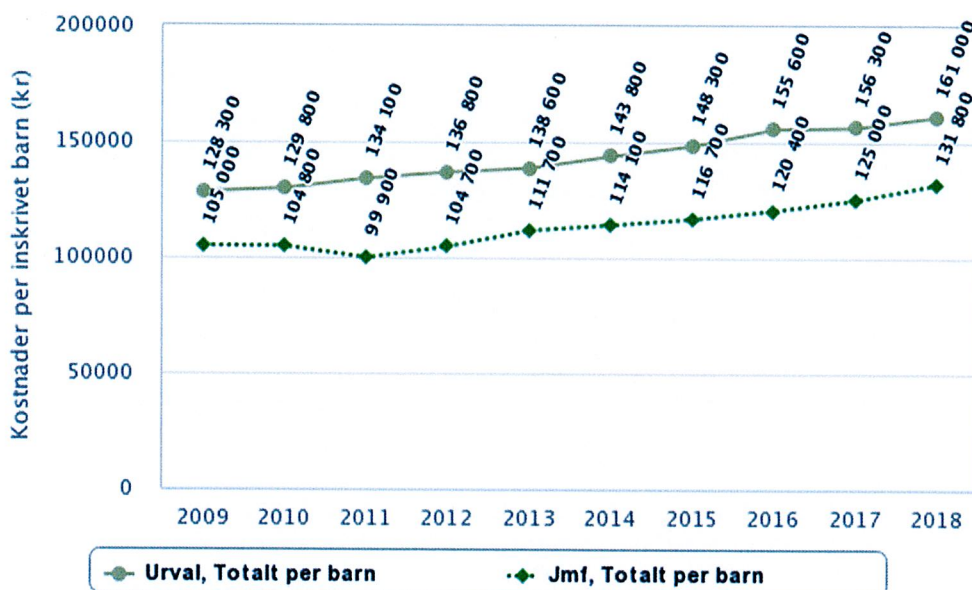
Förutsättningar

Personalens behörighet/legitimationer utifrån (personalläge skolverkets och SCB hemsida april 2020):

År (per 15 okt)	2017	2018	2019
Andel av personalen som är förskollärarytbildad	28 %	29 %	28 %

År (per 15 okt)	2017	2018	2019
Antal barn/pedagog	5,7	5,7	5,2

Förskola – Stockholms län, kommunal huvudman
jämfört med Österåker, kommunal huvudman

Andelen förskollärare har minskat med en procent vilket visar på att det svåra rekryteringsläget kvarstår. Ett högt löneläge råder, utbildade förskollärare ökar kvaliteten på de arbetsuppgifter som utförs. I den reviderade läroplan LPFÖ-18 som började gälla 2019/20 har förskollärarnas ledningsansvar ökat och tydliggjorts. Förskolan konkurrerar också med förskoleklass om personalkategorin. Här behöver arbetsvillkoren ses över så att det ges rimliga förutsättningar i form av planerings, reflektions och uppföljningstid. Även möjligheten till ferietjänst behöver beaktas för att förskolan ska kunna vara en konkurrensmässig attraktiv arbetsplats för yrkeskategorin. Andelen barn per pedagog ligger nu på det uppsatta målet 5,2. En klart bidragande orsak är det statsbidrag för minskade barngrupper som alla förskolor utom en erhållit för läsåret 2019-2020. Statsbidraget och det politiska uppdraget att minska antal barn/pedagog påverkar också hur hög förskollärartätheten kan vara.

Statsbidragets osäkerhet med sent besked i juni gör att personalökningen består av tillfälliga anställningar som lätt kan avslutas om bidraget uteblir. Dessa anställningar lockar inte förskollärare. Vald strategi bekräftas inför 2020-2021 då sex enheter förlorar statsbidraget på grund av fler ansökningar till staten. Generellt har förskolorna budget i balans. Vårterminen har präglats av Covid-19 och på förskolorna har flera åtgärder vidtagits för att minska risk för smittspridning vid terminsavslut, besök av nya barn och vårdnadshavare samt att utevistelse inklusive hämtning och lämning utgjort norm.

Normer och värden

På förskolorna uppfylls målet om att alla barn ska förstå och omfatta vårt samhälles demokratiska värderingar

Det här resultatet bedömer majoriteten av rektorer som delvis uppfyllt. Komplexiteten i att mäta om alla barn förstår att de omfattas av samhällets värderingar framgår tydligt i flera rektorers analyser. Framgångsfaktorer som lyfts är närvarande vuxna som förebildande och som har kunskap om och säkerställer vad arbetet med normer och värden innebär. I det ingår att skapa förståelse för andra människor oavsett ursprung och livsval. Här synliggörs också vikten av att rektor leder arbetet med att utmana pedagogernas traditionella kunskapssyn och hierarkiska strukturer.

På förskolorna arbetas det enligt de riktlinjer som gäller för arbetet med normer och värden.

De flesta rektorer anser att arbetet utgår från de riktlinjer som gäller. Många goda exempel på hur riktlinjerna omsätts lyfts fram. Introduktionen i förskolan, olika pedagogiska material och metoder samt hur man kopplar det till hållbar utveckling. Det framgår att det finns en stor medvetenhet hos rektorerna om att dessa riktlinjer utgör grunden i vårt demokratiska samhälle. Det leder till en självkritik som synliggörs genom reflektion runt vad de som rektorer kan göra mer och hur de säkerställer kompetens hos ny personal och hos vikarier.

Kunskaper

På förskolorna stimuleras och utmanas varje barns utveckling och lärande där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet.

Ett resultat som glädjande bedöms väl uppfyllt, det goda resultatet kan hänvisas till den reviderade läroplanen och tidigare deltagande i utvecklings och forskningsprogrammet ”Undervisning i förskolan”

Rektorerna problematiserar runt risken att omsorg tar över i förhållande till undervisning och att förskollärartäthet och kompetens är avgörande för att helheten ska upprätthållas. Här finns intressanta analyser om synen på barns behov och inflytande i konflikt med vårdnadshavares syn på hur länge barn till exempel ska tillåtas sova. Även hjärnas behov av vila i relation till läsvila lyfts fram. Dessa exempel tydliggör att rektorerna utvecklat sin förmåga att problematisera runt stimulans för

ökat lärande i förhållande till barns egna val, behov och pedagogers kompetens och tyckande.

På förskolorna arbetas det enligt de riktlinjer som gäller för arbetet med kunskap, utveckling och lärande.

Majoriteten anger att arbetet till fullo utgår från gällande riktlinjer. Exempel beskriver hur strukturen och systematiken för mötesorganisationen är upplagd för att stödja detta. Det framgår inte tydligt var det brister för de som anger att man bara delvis utgår från riktlinjerna. Kunskapen om riktlinjernas innehåll och att dessa inte är valbara är en förändring som blivit tydlig under de senaste åren. Synen på barn som kompetenta, med en stark vilja och en inneboende önskan att lära och bli självständiga framgår i alla rektorers beskrivningar. Förskolan har väl lyckats anpassa sig till de förändringar med ett större fokus på undervisning, lärande och medskapande som i dag utgör uppdraget. Rektorerna lyfter på olika sätt behovet av kompetensutveckling för sig själv och pedagogerna för att kunna arbeta med förskolans uppdrag runt hållbarhet. *Barnen ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig.* Lpfö 18, s. 9

På förskolorna finns och följs rutiner för hur barn och elever ska ges inflytande över utbildningen och ta ansvar för förskolans miljö.

Det här är ett område som ofta hamnar lägre när rektorerna bedömer sin verksamhet, det är en tendens som ofta följer med in i grundskolan. En tredjedel av rektorerna svaras delvis. Barn lär och praktiserar demokratiska principer i samvaro med andra. De både kan, vill och bör delta i fler beslutsfattande processer än vad de gör idag. Det är mycket vuxeninflytande som hamnar i fokus. Det handlar ofta om vad de vuxna vill göra, planerar att göra och berättar om att de gjort. Barnen beskrivs inte alltid som subjekt.

Intressant är att skillnaden mellan de enheter vars resultat är fullt ut jämfört med de som anser att rutinerna finns till viss del inte går att läsa ut i rektorernas kommentarer och analyser. Det är snarare så att rektorer som anser att rutiner finns och följs till viss del i hög grad tillsammans med sina pedagoger reflekterar över vad barns inflytande är på riktigt. Utgår man från ett barn eller pedagogfokus? Pedagogerna behöver kontinuerligt utveckla kunnandet, seendet och känsligheten om barn tillsammans med barn. Området kan lätt bli mekaniskt där man använder modeller för barns inflytande och former av forum för medbestämmande med till exempel röstning. I och med detta anses rutiner finnas och följas. När ett reellt inflytande föreligger har man tagit reda på vad barn anser att det innebär att ha inflytande och vad det innebär att bestämma och hur de menar att man gör när man bestämmer. Ett medvetet gemensamt ställningstagande behöver arbetas fram och reflekteras över så att vuxnas förhållningssätt till vad barn kan påverka och fatta beslut om förändras i förhållande till vad barn enbart kan uttrycka sina åsikter om. En fundering, är det processen att enas som personal som inte ger utrymme att släppa in barnen som subjekt och aktörer? Tänk om det istället är tvärtom- att öppna

upp för barnens tankar och inflytande gör processen mellan pedagogerna enklare då det kan kopplas till uppdraget och vara vägledande istället för att de vuxnas tyckande råder? Många rektorer kopplar det här arbetet till hållbarhetsperspektiv. Området behöver prioriteras av alla rektorer och barnkonventionen olika perspektiv beaktas.

På förskolorna finns det en gemensam analys av resultat som används för planering av utbildningen.

Rektorer beskriver att det finns en organisation för att omsätta detta i praktiken och hur läroplanen styr arbetet. Det handlar om mötesstrukturer, dokument, system och ansvarsfördelning mellan förskollärare och arbetslag. Det är lite svårt att utläsa vilka resultat som man utgår ifrån när undervisningen planeras. Ett förbättringsområde är att processa – Vad är resultat i förskolan?

Elevens inflytande och ansvar

På förskolorna är vårdnadshavare enligt de undersökningar som görs nöjda med trivsel, utveckling och lärande för sina barn.

Ett gott resultat som grundar sig på de enkäter som genomförs inom MMIS samt på återkoppling som ges i den vardagliga kontakten, på möten och vid utvecklingssamtal. MMIS har på många enheter låg svarsfrekvens vilket gör resultatet osäkert. Rektor anger inte så ofta klagomål och anmälningar som underlag. Förskolan får vid många undersökningar av vårdnadshavares nöjdhet mycket gott resultat. Frågeställningar behöver vara tydligt kopplade till uppdraget då det annars kan ge svar på nöjdhet som generell upplevelse. Forskning har visat att just nöjdhet är en mindre bra faktor för förskolan då vårdnadshavare även där kvaliteten är dålig har svarta att de varit nöjda. Det kanske kan kopplas till det faktum att man inte skulle stå ut med att lämna sitt lilla barn dagligen till en dålig verksamhet. Rektorer behöver säkerställa vilka frågor de vill ha svar på och hitta former för hur de ska ställas samt hur de underlagen sammanställs, dokumenteras och används. Kanske finns möjligheten i Unikum. De få klagomål och anmälningar som görs behöver tas med i systematiken och betraktas ur ett strukturellt perspektiv och inte ses som enbart synpunkter på individnivå. Frågorna inom MMIS kan ses över för att dels svara mot det förskolorna vill veta samt för att motivera fler vårdnadshavare att svara.

På förskolorna finns och följs fungerande rutiner för samverkan och fortlöpande dialog med vårdnadshavare om barns trivsel, utveckling och lärande

Det finns fungerande rutiner för detta arbete, rektorer ger många exempel på olika samtalsformer såsom introduktionssamtal, uppföljningssamtal, utvecklingssamtal och avslutningssamtal. Det finns också god struktur för olika möten och dess innehåll samt kommunikationen genom verktyget Unikum. Samtliga rektorer påtalar vikten av det dagliga samtalet. Rektorer vittnar om att vårdnadshavare numer ställer andra frågor och generellt visar ett stort intresse av vad utbildningen i förskolan innebär både ur verksamhetsperspektiv som för deras barn. Det är bra att rutinerna finns

dokumenterade men de kan kompletteras med en struktur för vad innehållet i det dagliga samtalet vid hämtning och lämning ska innehålla.

Övergång och samverkan

På förskolorna finns och följs fungerande rutiner för övergångar mellan förskola och förskoleklass/fritidshem.

Det finns övergripande kommunala rutiner för övergången till förskoleklass och fritidshem. Alla rektorer hänvisar till att dessa har använts. Det är väldigt olika hur man anser att det fungerat. Synpunkter finns på tidsplanen och hur uppgifter ska hanteras. Flera har påtalat att Covid-19 har gjort att alla steg inte kunnat följas. De gemensamma rutinerna tolkas olika och det blir personbundet hur övergången fungerar. Det påverkar likvärdigheten och vi behöver gemensamt med grundskolans rektorer revidera dessa rutiner och vidta åtgärder för att säkerställa att implementeringen fungerar. Ett förbättringsområde

Rektors ansvar

Personalen anser att rektorerna tar ansvar för det pedagogiska arbetet på förskolorna

Ett positivt resultat vilket är förväntat. De flesta hänvisar till underlag såsom medarbetarundersökningen, MMIS och återkoppling på medarbetarsamtal. Tidigare deltagande i utvecklings och forskningsprogrammet "Undervisning i förskolan" har bidragit till att förtydliga rektors pedagogiska ansvar. Det finns olika sätt att organisera för detta. Ett är att tydligt leda genom förskollärare vilket ställer höga krav på transparens så rektors ledning är synliggjord. Höga förväntningar från rektor är inte alltid bekvämt men dessa höga förväntningar påverkar resultat positivt. Det pedagogiska ledarskapet konkurrerar med andra arbetsuppgifter som kommunal enhetschef om rektors tid. De flesta rektorerna sköter i princip all administration och ledning själv. En dialog har startat om vad som behöver vara verksamhetsnära administration och vad som kan utföras på mer central nivå. Denna dialog kan komma att omfatta hur förskolorna ska organiseras för att gynna det pedagogiska ledarskapet och för att rektor ska ha bra hållbar arbetsmiljö.

I dagsläget har de flesta rektorer ansvar för två förskolor med ett snitt på 150- 175 barn tillsammans.

På förskolorna påverkar förskollärares ledarskap kvalitet och resultat

Ett resultat som är bra men alla svarar inte att det påverkar fullt ut. Förskollärares ledarskap påverkar utbildningens kvalitet och resultat. De ställer höga krav på varje förskollärare att leda undervisningen, barngruppen och kollegorna. Beskrivningar finns på att deltagande i utvecklings och forskningsprogrammet "Undervisning i förskolan" bidragit till höjd kompetens hos de deltagande förskollärarna. Det framgår tydligt att hög förskollärartäthet och hög kompetens gynnar utbildningen och barnens rätt till en kvalitativ förskola. Att resultatet inte är fullt ut på alla enheter kan härledas till fler orsaker. En är rollens förändring där de med en gammal utbildning inte alltid är bekväma med att leda kollegor. Det är viktigt att rektor tydliggör de olika rollerna och tar tolkningsföreträde i frågan. Här behöver rektor ha höga krav och

förväntningar på förskollärarna men också stödja deras behov av kompetensutveckling.

På förskolorna finns beredskap för att i det dagliga arbetet hantera situationer som kräver kompetens runt barn i behov av extra stöd.

Här har vi ett 100 % positivt resultat. Främsta orsaken anges vara pedagogernas kompetens runt barn i behov av extra stöd. Till det kommer goda rutiner samt att man använder handledning. Det är glädjande att arbetet med barn i behov av extra stöd gett så gott resultat. Det som utvecklats är pedagogernas förhållningssätt och arbetssätt där utbildningen anpassas efter barnen istället för att barnen ska anpassa sig till förskolan. Många använder bildstöd, TAKK och lärmiljöerna har gjorts mer tillgängliga. En stor synvända har skett tack vare rektorernas tydliga ledning i frågan.

På förskolorna har det medvetet satts samman väl fungerande grupper.

Här lyckas inte alla enheter fullt ut skapa väl fungerande grupper. Det härleds till att det tar tid att lära känna nya barn samt att man inte styr ålder på de barn som tas emot. De förskolor som tydligt redogör för den modell de använder för att skapa grupper samt gör barnkonsekvensanalys och utvärderar grupperna är mer nöjda. Det visar på vikten av att systematiskt arbeta med alla delar i förskolans uppdrag. Att ha tydliga rutiner och metoder för att skapa grupper och utvärdera dessa visar sig vara framgångsrikt.

På förskolorna tar rektorerna ansvar för förskolornas resultat och att utbildningen systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp, utvärderas och utvecklas i enlighet med de nationella målen.

Rektorerna tar ansvar för förskolans resultat och att utbildningen systematiskt planeras, följs upp, utvärderas och utvecklas i enlighet med de nationella målen. Det finns rutiner och systematik för arbetet på varje enhet. På flera enheter är det tydliggjort vilka förväntningar som finns på vad varje pedagog ska bidra med utifrån roller och ansvar. Området utgör underlag för de samtal som förs mellan skolchef och rektor. Det gör att skolchefen har god kännedom om de olika enheternas utmaningar och styrkor. Förhoppningen är att omstarten av Stratsys och användandet av systemet Unikum kommer att underlätta arbetet på aggregerad nivå vilket är viktigt för att se mönster och för att kunna dra strukturella slutsatser.

På förskolorna finns och följs planer för hur verksamhetsförstärkningen (och socioekonomisk viktning) används för att påverka barnens måluppfyllelse.

Alla rektorer beskriver vilka planer som finns för barn i behov av extra stöd. Dessa kallas olika saker och det är få som skiljer på det stöd som sätts in och som finansieras genom barnpengen och de extra specifika stöd som verksamhetsförstärkningen utgör. Förstärkningen är helt avgörande för att barn med fysiska, medicinska och multisvårigheter ska kunna tillgodogöra sig utbildningen.

Vi har ett arbete att göra genom att mer specifikt följa upp hur just verksamhetsförstärkning används. Nuvarande utvärderings och ansökningssystem fungerar inte optimalt då många rektorer väljer att beskriva alla barn de har med behov av extra stöd vilket försvårar uppföljningen av vilka insatser som de extra

pengarna möjliggör. Förhoppningen är att stödmodulen som framöver kommer att finnas i Unikum kan underlätta genom att den sammanfattar alla barn i behov av extra stöd. Vi behöver då komplettera med en modell för just verksamhetsförstärkning och den socioekonomiska viktningen.

På förskolorna finns och följs rutiner för att möjliggöra medarbetarnas delaktighet och ansvar i arbetsmiljöarbetet.

Majoriteten har rutiner och området har en positiv utveckling. Det är tydligt att de flesta enheter byggt eller bygger upp en systematik för detta genom Ensam och APT. Även rutiner för skydds och brandronder finns. Det som kan utvecklas ytterligare är rutiner för att säkerställa att alla tar ansvar och bidrar. Att det inte är ett rent chefsuppdrag utan att det i anställningen ingår att alla ska bidra för en god arbetsmiljö. Det gäller till exempel att bidra med förslag på åtgärder samt att följa de beslut som fattas. Under vårterminen har rektorer och pedagoger visat stor professionalism då verksamheten fortgått och anpassats till nya riktlinjer och direktiv utifrån Covid-19. Det har varit få tillfällen då åtgärder som påverkat öppethållande eller trygghet för barnen behövt vidtas. Det har resulterat i mycket trött personal i stort behov av sommarsemester. Glädjande har rektorernas sommarplaneringar möjliggjort en bra semesterplanering för pedagogerna.

Övrigt

På förskolorna finns förutsättningar beträffande lokaler, utrustning och läromedel för att genomföra utbildningen utifrån styrdokumentens mål, krav och riktlinjer.

En tredjedel anser detta till viss del med hänvisning till att nätverket är svajigt, att lokalerna är underdimensionerade, att utemiljön saknar utrustning samt att underhåll av ytskiktet är eftersatt vilket försvårar städning. De förskolor som ligger på landsbygden har trånga lokaler, innehåller smala trappor samt är inte byggda för förskola. De som svarar att förutsättningar finns beskriver mycket hur de själva skapat den pedagogiska miljön. Här framträder att flera förskolor inte är byggda för ändamålet och att varken lokaler eller utemiljö är gjorda för den mängd barn som är placerade på varje förskola. Förskolorna som byggdes för 70-75 barn och har i dag ofta över 100 inskrivna barn. Det skapar en trängsel som i sin tur påverkar hur verksamheten kan organiseras samt att ökningen påverkar slitaget både utom och inomhus. Anpassningar av lokaler och utemiljö till förskolans ”nya” uppdrag behöver göras för att säkerställa en likvärdighet. Från huvudmannanivå kan grundutrustning behöva ses över vad gäller till exempel IT.

På förskolan är barn och vårdnadshavare nöjda med sin förskola som helhet.

Majoriteten är nöjda, frågan besvaras delvis i tidigare frågeställningar om vårdnadshavare. Många hänvisar till den låga svarsfrekvensen på MMIS. Bästa underlaget för att ta reda på detta verkar vara utvecklingssamtalet. Den låga svarsfrekvensen kan bero på enkät-trötthet och svårigheten att nyansera och förtydliga sina svar. En dialog ger så mycket mer. Vi behöver vara försiktiga med att

dra för stora slutsatser utifrån enkätsvar.

På förskolorna finns ekonomiska förutsättningar för att genomföra undervisningen med god kvalitet.

Drygt 60 % anser att detta stämmer helt och de flesta hänvisar till att statsbidraget för minskade barngrupper haft stor inverkan på verksamhetens kvalitet. Andra parametrar som lyfts är ett dyrt städavtal, osäkerheten om man får fortsatt statsbidrag och möjligheten att fylla grupperna inför höstterminen. Nästa läsår mister 6 enheter sitt statsbidrag. Statsbidraget möjliggör en höjd kvalitet men har också baksidor, de vänder sig bara till grupper med de yngsta barnen. Osäkerheten om bidraget förlängs gör att personalförstärkningen blir av tillfällig karaktär vilket minskar trygghet och stabilitet för barnen samtidigt som rektors planering försvåras. I och med att 16 av 17 förskolor haft bidraget detta läsår är det svårt att bedöma hur de ekonomiska förutsättningarna utan detta bidrag påverkat resultatet. I år påverkas också svaren av Covid-19 som gjort att frånvaron under vårterminen varit högre samtidigt som vikariekostnader kopplade till Covid-19 inte belastat enheterna. På huvudmannanivå behöver resursfördelningen ses över ur ett likvärdighetsperspektiv utifrån hur statsbidraget fördelas 20-21.

På förskolorna finns och följs rutiner för hur det systematiska kvalitetsarbetet genomförs samt hur det påverkar organisation, verksamhet, resultat och kvalitet.

Alla har rutiner som följs och som utgör underlag för åtgärder, insatser och utveckling. Området fungerar och är delvis besvarat under tidigare punkter runt SKA och rektors arbete. För att bygga en organisation för kvalitetsarbetet lyfter rektorerna fram vikten av systematik och system som underlättar dokumentation samt samlande av data.

På förskolorna följer all personal arbetsgivarens plan och rutin för diskriminering och kränkande behandling.

Alla enheter följer denna plan med tillhörande rutiner. Att detta fungerar beror på att rektorerna har system för hur planen och rutinerna implementeras. Det är viktigt att det systemet också omfattar vikarier vilket rektorerna vittnar om att de gör. Få anmälningar om kränkningar inkommer till skolchefen.

På förskolorna finns och följs en plan för hur frisknärvaron bland personalen ska öka.

Samtliga rektorer uppger att de har en plan och att denna följs. Frisknärvaro var prioriterat för något år sedan och de insatserna har haft effekt. Det arbetas nu aktivt med att genom goda arbetsförhållanden öka närvaron. Denna vår går det inte dra några slutsatser på grund av Covid-19. Det är dock synligt att personalen professionellt hanterar denna ovanliga och svåra situation. Upplevelsen gör att när sjuka barn hålls hemma smittas inte pedagoger av infektioner.

Vilka enkäter och undersökningar använder rektorerna som underlag för att förbättra resultaten?

Rektorerna anger olika data, dokument, utvärderingar och enkäter som används. Medarbetarundersökningar, statistik och MMIS nämns av flera. Flera enheter har tagit fram egna modeller för att skaffa fram underlag. Det är positivt att många skapar sig en bank av underlag för förbättringsarbetet. På huvudmannanivå blir bristen på gemensamma underlag tydlig och vi behöver prioritera att fastslå vilka underlag alla ska använda. Det hindrar inte att enheterna kompletterar med egna men inom vissa områden behöver vi veta att man utgår från samma parametrar

Uppföljning av prioriterade utvecklingsområden för läsåret 2019-2020

- Öka förskollärartätheten. *Ny ingång är att se över formuleringar i annonser för att öka andelen ansökningar. Att tydligare beskriva verksamheten ur ett barnperspektiv, vad det är för förskola som möter barnen är en intressant ingång.* Delvis uppnått, kvarstår.
- Synliggöra arbetet mot kränkande behandling *Rektorerna vittnar om att arbetet syns i praktiken men inte lika tydligt i dokumentationen. Här uppstår frågan vad man då missar och vad man utgår ifrån när arbetet ska utvecklas?* Positiv utveckling, anses uppfyllt.
- Säkerställa utvecklingen av rektorernas kompetens avseende god kvalitet på analyser i det systematiska kvalitetsarbetet. *Rektorerna behöver uppdatera sin förmåga att göra kvalitativa analyser.* Delvis uppnått, arbetet fortsätter.
- Resultat av samverkan för bästa skola. *Första delen är genomförd av de tre deltagande förskolorna och på huvudmannanivå, nu ska insatser formas. Arbetet med att grundligt genomlysa enbeternas hela verksamhet samt huvudmannens organisation, struktur och styrning är i sig en start på nya tankar och perspektiv. Samband och gemensamma strukturer och problembilder har framträtt mer mellan enbeter än tydligt uppdelat för förskola-grundskola. Det är intressant att fundera över hur ledare på så sätt påverkar sin kontext.*

Skolchefens prioriterade utvecklingsområden med start läsåret 2020-2021.

I samtliga åtgärder som vidtas ska barnkonventionens olika perspektiv beaktas. I tredje artikeln framgår ”Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.”²

Gemensamma utvecklingsområden för samtliga enheter

- Barnen ska ges inflytande över utbildningen och ta ansvar för förskolans miljö kopplat till hållbarhet.

- Definiera :Vad kan resultat i förskolan i förskolan vara?
- Förbättra, revidera och säkerställa efterföljandet av de rutiner som finns för övergångar och samverkan.

Områden som behöver beaktas på huvudmannanivå

- Ur likvärdighetsperspektiv, hur ska vi resursfördela?
Statsbidraget för minskade barngrupper 20-21, ska det vidtas åtgärder för att säkerställa att alla förskolor ges möjlighet till rimliga barngruppsstorlekar?
Se över grundutrustning, till exempel IT.
Modell för verksamhetsförstärkningen och den socioekonomiska viktningen.
- Säkerställa vilka gemensamma underlag som vi ska prioritera och fastslå att alla ska använda för att säkerställa att vi utgår från samma parametrar i det systematiska kvalitetsarbetet.
- Dialog om förskollärares arbetsvillkor
- Dialog om förskolornas pedagogiska ledarskap, organisation och administration i förhållande till hållbart ledarskap för rektorena.

Österåkers kommun
Produktionsförvaltningen
Ann Bisenius,
Datum: 20200716

Sammanfattande analys av den kommunala vuxenutbildningen läsåret 2019-2020

Skollagens 4 Kap 3§ Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

Hattie (2009) som genomfört den hittills mest omfattande analysen av resultat av ett större antal andra studier (metaanalys) inom området, har framhållit betydelsen av hur läraren agerar och vilken typ av undervisningssituationer läraren skapar.

Goda relationer mellan lärare och elever och höga förväntningar från lärarens sida på samtliga elever har visat sig ha påvisbar betydelse i detta sammanhang. Andra viktiga faktorer är lärarens förmåga att fokusera på vad som är väsentligt i undervisningen, och att elever ges regelbunden återkoppling.

Lärarens kompetens, förmåga och engagemang är alltså de undervisningsrelaterade faktorer som i högst grad påverkar elevers resultat. Om detta råder en hög grad av samstämmighet i både internationell och svensk forskning. Som ledare för den pedagogiska verksamheten driver rektor pedagogiska diskussioner, verkar för samhörighet och samsyn i kollegiet och pekar ut men också ser till att den övergripande inriktningen för arbetet omsätts i praktisk handling i varje lärares undervisning. På motsvarande sätt behöver rektor förutsättningar och förtroende både från chefer och från personal.

Från Skolinspektionens sida utgör ovanstående ett tydligt argument för vikten av att samtliga aktörer i styrsystemet tar nödvändigt ansvar och även samspelar i sitt ansvarstagande.

Ytterligare en nödvändig förutsättning för framgång är skolans organisation. Denna måste sätta det pedagogiska uppdraget i fokus och utformas för att detta ska hanteras så effektivt och ändamålsenligt som möjligt. Ska läraren kunna utföra sitt uppdrag framgångsrikt krävs nödvändiga resurser i form av tid och adekvat utrustning för arbetet. Därtill krävs en genomtänkt organisation för kompetensutveckling och utveckling av skolans interna arbete.

Källa: Skolinspektionen

Den information och data som utgjort underlag för denna sammanfattande analys bygger på olika delar.

- Skolchefens månatliga avstämningssamtal med rektor
- De processer som sker på chefsmöten för rektorer
- Rektors uppföljning och analys av det pedagogiska bokslutet.

- Medarbetarsamtal
- Nuläget i verktyget Stratsys
- Enhetens systematiska kvalitetsarbete
- De politiska målkriterierna

Vuxenutbildningens huvudmannaskap ligger genom utbildningsförvaltningen hos KCNO (Kunskapscentrum nordost) bortsett från den del som omfattar särskild utbildning på grundläggande nivå. Det innebär att kvaliteten följs upp av KCNO och Vux Norrort genom deras kvalitetsrapporter. Den senaste gjordes för läsåret 18/19 och var klar augusti 2019. Dessa rapporter omfattar elev och betygsstatistik. Den kommunala vuxenutbildningen lyder verksamhetsmässigt under produktionsförvaltningen och den här uppföljningen har det perspektivet.

Rektors beskrivningar och analyser av verksamheten visar att det finns rutiner och underlag i form av data för att kunna göra analyser av det man ser i verksamheten. Systematiken av analys visar hur förutsättningar bidrar till resultat och kvalitet. Under senare delen av vårterminen utfördes den mesta undervisningen på distans på grund av Covid-19. Enligt den enkätundersökning KCNO genomförde för samtliga skolformer i maj 2020 har den största andelen av Komvux Österåkers elever svarat att de är nöjda med den hjälp de fått från sin lärare, samtidigt som att de flesta gärna vill gå tillbaka till klassrumslektioner.

Inom gymnasiala kurser har 100% av elever svarat att de är nöjda med den hjälp de fått från sina lärare under våren.

Hur det påverkat elevernas resultat finns det ännu inte siffror på men erfarenheten visar att distansundervisning är svår för vissa elever.

Förutsättningar

Förutsättningarna för verksamheten handlar mycket om lokalernas läge, ersättningsnivåer och att Österåkers kommun ingår i KCNO. Vad gäller lokaler har mer centralt belägna lokaler länge varit högt prioriterat. Inför 2020 fanns andra lokaler men planerna på en flytt fick avbrytas och i nuläget är man kvar i befintliga lokaler. Mer centrala lokaler bedöms vara avgörande för att locka fler elever och fulla grupper behövs utifrån ersättningsnivåerna. Kostnaderna för de uppgifter KCNO genomför är höga och produktionsförvaltningen har gett ett förslag om att de uppgifterna kan utföras av Komvux Österåker för samma kostnad. Bedömningen är att kvaliteten och servicen till eleverna skulle öka mycket. Översyn av utbudet har resulterat i att försök görs med bland annat yrkesutbildning barn och fritidsutbildning från ht 20. I dag finns yrkesutbildning mot vård och omsorg. I december 2019 tillträdde ny rektor.

Rutiner, processer och resultat

Enheten har välfungerande rutiner för hur arbetet med att alla elever ska förstå och omfattas av vårt samhälles demokratiska värderingar ska bedrivas.

Det finns goda förutsättningar för att eleverna i samtliga kurser ska kunna utvecklas så långt som möjligt. Alla lärare är behöriga och undervisningen håller hög kvalitet och följer de styrdokument som åligger vuxenutbildningen. Det finns modeller för hur stöd sätts in till elever när behov kartlagt. För de elever som ändå inte når målen kan orsakerna finnas i andra parametrar än lärarnas kompetens. Det kan vara personliga faktorer som hälsa, arbete, bristande motivation och familjeförhållanden. Det kan också vara Komvux ocentrala läge och bristande vägledning.

Elevernas individuella studieplaner ska upprättas av KCNO vid antagning till en kurs. När dessa saknas eller är bristfälliga drabbas eleverna. Komvux Österåker försöker bistå genom att uppdatera dessa planer tillsammans med eleverna.

Komvux Österåker har nöjda elever. Det systematiska kvalitetsarbetet är ett sätt att synliggöra vad och hur förbättringar kan göras genom att ständigt utvärdera och analysera och sätta upp nya mål relaterade till utvecklingsområden. Det finns rutiner och systematik för detta arbete som bland annat innehåller kursutvärderingar från eleverna och analys av statistik för avhopp, nöjdhet och betygsutfall. Det finns också rutiner för elevernas inflytande både i formell form som klassråd som i dialog med undervisande lärare och studie och yrkesvägledare. Verksamheten är konkurrensutsatt och med tanke på det kontinuerliga in- och utflödet av elever är det bra att verksamheten utvärderas löpande för att arbetet med utvecklingsområden ska fortgå. Skolans två förstelärare har tydliga uppdrag genom att verka för sambedömning och driva utveckling av undervisningens kvalitet både i klassrum som på distans. Sammantaget utgör det här grunden för den goda kvalitet verksamheten har. För att ha ännu bättre underlag kommer från höstterminen 2020 resultatet av varje genomförd kurs att utvärderas och analyseras tillsammans med ansvarig lärare.

Rektors ansvar

Rektor leder personalen och verksamheten. Det innebär bland annat att det finns systematik och rutiner för hur man använder resultat för att förbättra verksamheten, för arbetsmiljöarbetet, facklig samverkan, arbetet mot kränkande behandling och för att öka frisknärvaron. Bekräftelse på att det fungerar finns genom bra resultat på elevenkäter, medarbetarundersökningen, inga kränkningsanmälningar och låg sjukfrånvaro. I majoriteten av kurserna har resultaten förbättrats i jämförelse med våren 2019, detta trots Covid-19 och distansundervisning.

Skolchefens prioriterade utvecklingsområden med start läsåret 2020-2021

- Följa upp hur undervisningen påverkas av att varje genomförd kurs utvärderas och analyseras tillsammans med ansvarig lärare.

- Arbeta för ett formellt beslut om centrala lokaler.
- Budget i balans.